

Тестові завдання різних типів у практиці викладання російської мови як іноземної

Шкоріна І. М.

*доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна
i-skorina@ukr.net*

Викладання російської мови як іноземної отримало помітне поширення в багатьох вузах України і світу. У Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця проходять навчання іноземні студенти з багатьох країн. Основною метою навчання будь-якій іноземній мові, в тому числі російській, є формування комунікативної компетенції студентів, яка включає в себе кілька складових: лінгвістичну, соціолінгвістическую, соціокультурну, стратегічну, дискурсивну, соціальну.

Для розвитку в студентів комунікативної компетенції ми постійно працюємо над формуванням компетенції викладання РЯІ, підбираємо і створюємо навчальні посібники, підходи і прийоми навчання, різні моделі взаємодії з іноземними студентами і способи їх мотивації.

Останнім часом викладачами вузів все частіше використовується такий вид контролю знань і умінь студентів, як тестування, в тому числі комп'ютерне, яке дозволяє оптимізувати роботу педагога, досягти більш ефективної оцінки якості освіти і зліквідувати суб'єктивізм в експертизі мовної компетентності студентів. Одним із навчальних видань, яке створене у межах роботи з розробки методики викладання російської мови як іноземної, став збірник «Тесты по грамматике по учебной дисциплине “Русский язык как иностранный” для иностранных студентов 3 курса» [2]. Оскільки, як відомо, «від правильного вибору тестових форм залежить точність вираження змісту тесту і якість тестових оцінок» [1], у збірнику представлені тестові завдання різних типів за всіма граматичними темами, які вивчаються іноземними студентами 3-го курсу. Використовуються завдання різного ступеня складності, що визначає специфіку структури і змісту тестів.

Одним із провідних завдань викладача стає навчання іноземних студентів 3-го курсу науковому стилю мовлення. На рівні лексики це засвоєння фахової, в даному випадку економічної, термінології; на рівні морфології, наприклад, використання конструкцій з десемантизованими дієсловами (що є чим, що представляє собою що та ін.), на рівні синтаксису – робота з різними типами простих і складних речень тощо. Все це, безумовно, відбивається і в тестах для студентів-економістів: більшість завдань за лексико-семантичним наповненням належать до вузькоспеціалізованої економічної сфери.

Наведемо деякі приклади тестових завдань різних типів, представлених у розглянутому збірнику.

1. Завдання на «вірно/невірно», у яких треба вказати, чи є правильним подане твердження. Наприклад:

Обязательной составной частью реферата является заключение, выводы:

а) да; б) нет.

2. Завдання на вибір однієї правильної відповіді з кількох запропонованих. Наприклад:

В каком ряду представлены только экономические термины?

а) акция, банковская гарантия, валюта;

б) дисциплина, фондовая биржа, бюджет;

в) кредит, депозит, рабочие завода;

г) фабрика, производство, заявление.

3. Завдання з множинним вибором, у яких треба вказати дві чи більше правильні відповіді з кількох запропонованих. Наприклад:

Найдите односоставные предложения:

а) На рынке зубной пасты предлагаются различные марки и наименования этого продукта;

б) Предельный доход фирмы не равен цене;

в) Экзамен по макроэкономике все студенты сдадут успешно;

г) Банки утратили доверие населения;

д) При этом выдвигаются следующие аргументы.

4. Завдання на відповідність, у яких треба визначити, яка за поданих справа позицій відповідає якій позиції зліва. Наприклад:

Поставьте соответствия между глаголом в инфинитиве и существительными:

- | | |
|-------------------|------------------------|
| 1) разработать | а) законы; |
| 2) способствовать | б) стратегию развития; |
| 3) изучить | в) реализации товаров; |
| 4) решать | г) рентабельность. |

5. Завдання на визначення правильної послідовності, де треба вказати правильну послідовність певних елементів. Наприклад:

Расположите смысловые компоненты аннотации в правильной последовательности:

1) композиция текста; 2) название и тема текста; 3) цель текста;
4) проблематика текста; 5) адресат текста; 6) включение иллюстративного материала.

- | | |
|----------------------|----------------------|
| а) 2->4->1->6->3->5; | б) 2->3->1->6->4->5; |
| в) 1->4->6->3->2->5; | г) 5->3->6->4->1->2. |

6. Завдання на заповнення пропусків у реченнях. Наприклад:

Важнейшая задача любой страны – ... свою экономику конкурентоспособной.

- а) сделал; б) сделает; в) будет делать; г) сделать.

Розглянуті тести можуть використовуватися для контролю знань, умінь і навичок іноземних студентів 3 курсу як під час аудиторної роботи, так і для самостійної роботи з метою формування, корекції, вдосконалення практичних навичок володіння представленим матеріалом в комунікативних цілях.

Література:

1. Аванесов В. С. Создание новых версий тестов по русскому языку как иностранному [Электронный ресурс] / В. С. Аванесов // Режим доступа: <http://www.kto-rki.org/avanesov2005M.html>.
2. Тесты по грамматике по учебной дисциплине “Русский язык как иностранный” для иностранных студентов 3 курса всех направлений подготовки дневной формы обучения / сост. И. М. Шкорина. – Х. : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2016. – 64 с.